

SPRAWOZDANIE

Z DZIAŁALNOŚCI OŚRODKA POMOCY
SPOŁECZNEJ W KARCZMISKACH
ZA 2025 ROK

Marzec 2026

Wprowadzenie

Celem działania Ośrodka Pomocy Społecznej w Karczmiskach jest umożliwienie osobom i rodzinom przezwycięzenie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać wykorzystując własne zasoby, uprawnienia i możliwości, wspieranie osób i rodzin w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb i umożliwienie im życia w warunkach godnych człowieka oraz zapobieganie powstaniu nowych problemów społecznych przez podejmowanie działań zmierzających do usamodzielnienia osób i rodzin oraz ich integracji ze środowiskiem.

Zadania te znajdują swoje umocowanie m.in. w następujących aktach prawnych:

- ustawie o pomocy społecznej,
- ustawie o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej,
- ustawie o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie,
- ustawie o ochronie zdrowia psychicznego,
- ustawie o rehabilitacji zawodowej i społecznej i zatrudnianiu osób niepełnosprawnych,
- ustawie o świadczeniach rodzinnych,
- ustawie o Kracie Dużej Rodziny,
- ustawie o pomocy osobom uprawnionym do alimentów,
- ustawie o ustalaniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów,
- ustawie o Karcie Wielodzietnej Rodziny,
- ustawie o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”,
- ustawie o systemie oświaty,
- ustawie o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa,

- ustawy o dodatkach mieszkaniowych,
- ustawa o bonie ciepłowniczym,
- ustawa prawo ochrony środowiska.

Ośrodek Pomocy Społecznej w Karczmiskach przedstawia sprawozdanie ukazujące działania realizowane w 2025 roku. Na bazie wieloletnich doświadczeń w realizacji zadań spoczywających na Ośrodku, w szczególności kładziono nacisk na zapewnienie możliwie najwyższej jakości świadczonych usług, podnoszenie kompetencji kadry oraz oferowanie

mieszkańcom Gminy form wsparcia stanowiących odpowiedź na ich zidentyfikowane potrzeby.

Świadczenia z pomocy społecznej

Zgodnie z ustawą o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004 r. do świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej, z których korzystały osoby i rodziny zamieszkujące na terenie Gminy Karczmiska należy zaliczyć :

- ❖ **zasilek stały**, jest podstawową formą pomocy dla osób całkowicie niezdolnych do pracy, przy braku dochodu bądź przy bardzo niskich dochodach są zasiłki stałe. Zasiłek stały przyznawany jest w ustawowej wysokości wynikającej z różnicy pomiędzy 130% kryterium dochodowym, a posiadany dochodem. Osobom pobierającym zasiłek stały, które nie posiadają ubezpieczenia zdrowotnego z innego tytułu opłacana jest składka zdrowotna.
- ❖ **zasilek okresowy**, przysługuje w szczególności ze względu na długotrwałą chorobę, niepełnosprawność, bezrobocie. Ustawa o pomocy społecznej szczegółowo określa wysokość zasiłków okresowych. Wysokość zasiłku okresowego stanowi różnicę między kryterium dochodowym, a posiadany dochodem, z tym, że zasiłek nie może być niższy niż 50 % tej różnicy, jednak nie mniejszy niż 20 zł.
- ❖ **zasilek celowy**, w tym zasiłek celowy na zakup posiłku lub żywności, w celu zaspokojenia niezbędnej potrzeby bytowej może być przyznany zasiłek celowy. Może on być przyznany w szczególności na pokrycie kosztów zakupu żywności, leków, opału, odzieży, niezbędnych sprzętów wyposażenia gospodarstwa domowego oraz kosztów drobnych remontów i napraw w mieszkaniu. Do otrzymania zasiłku celowego uprawnione są również osoby lub rodziny, które poniosły straty w wyniku zdarzenia losowego, bądź klęski żywiołowej lub ekologicznej. W tego rodzaju przypadkach świadczenie to może być przyznane niezależnie od dochodu i może nie podlegać zwrotowi.
- ❖ **specjalny zasiłek celowy**, jest świadczeniem przyznawanym w szczególnie uzasadnionych przypadkach osobie albo rodzinie o dochodach przekraczających określone w ustawie kryterium dochodowe.

Zgodnie z ustawą o pomocy społecznej pomocy udziela się osobom i rodzinom w szczególności z powodu: ubóstwa; sieroctwa; bezdomności; bezrobocia; niepełnosprawności; długotrwałej lub ciężkiej choroby; przemocy domowej; potrzeby ochrony ofiar handlu ludźmi; potrzeby ochrony macierzyństwa lub wielodzietności; bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, zwłaszcza w rodzinach niepełnych lub wielodzietnych; trudności w integracji cudzoziemców, którzy uzyskali w Rzeczypospolitej Polskiej status uchodźcy, ochronę uzupełniającą lub zezwolenie na pobyt czasowy udzielone w związku z okolicznością, o której mowa w art. 159 ust. 1 pkt 1 lit. c lub d ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach; trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego; alkoholizmu lub narkomanii; zdarzenia losowego i sytuacji kryzysowej; klęski żywiołowej lub ekologicznej, po spełnieniu kryterium dochodowego.

Wysokość kryterium dochodowego uprawniającego do skorzystania z pomocy społecznej od 2025 roku wynosi 823 zł na osobę w rodzinie i 1010 zł dla osoby samotnej.

Celem działań Ośrodka jest wspieranie osób i rodzin w przewyżczeniu trudnych sytuacji życiowych oraz doprowadzenie – w możliwie największym stopniu – do ich usamodzielnienia.

Rok 2025 był okresem kontynuacji działań pomocowych, ale również wzrostu znaczenia pracy środowiskowej oraz indywidualnego wsparcia mieszkańców, co wynika zarówno ze zmian społecznych, jak i kierunków polityki społecznej w Polsce.

W 2025 r. na zasiłki okresowe i celowe wydatkowano kwotę 114 953,78 zł, co stanowi 88,56% planu rocznego wynoszącego 129 800,00 zł. Niniejsza wartość została wydatkowana na: sfinansowanie wypłat zasiłków okresowych - 152 świadczeń dla 31 osób i zasiłków celowych - 15 świadczeń dla 13 osób) w łącznej kwocie 114 953,78 zł.

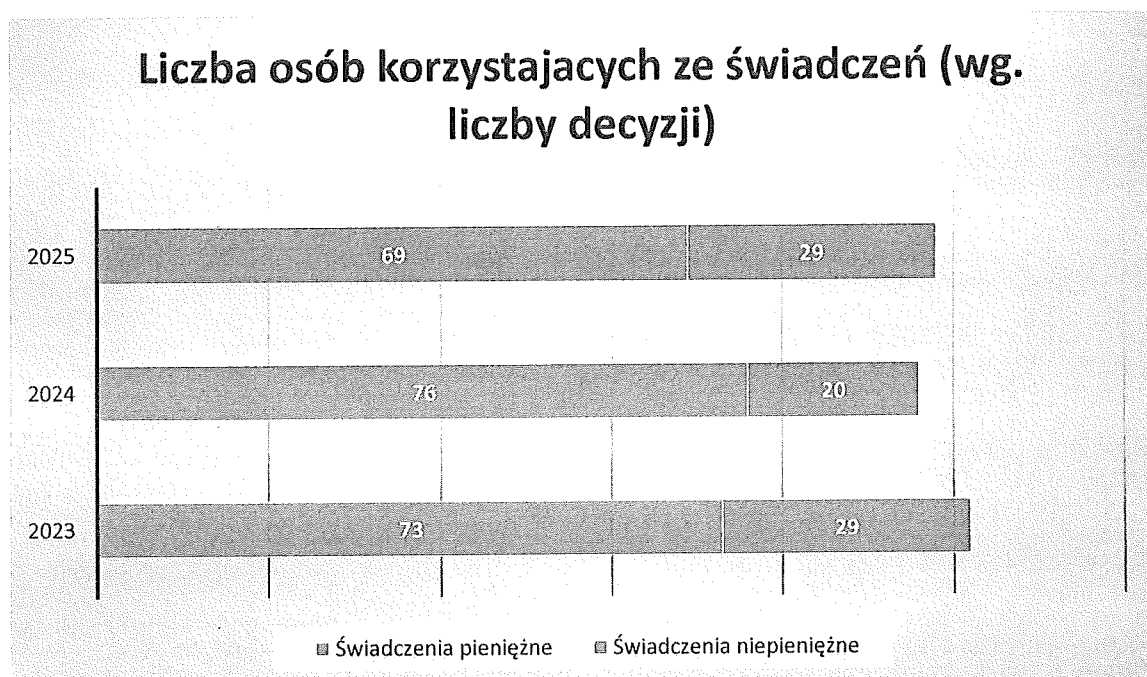
Zadanie dofinansowane ze środków budżetu państwa w kwocie 102 303,78 zł.

W 2025 r. Ośrodek Pomocy Społecznej opłacał składki na ubezpieczenie zdrowotne za osoby pobierające świadczenie z pomocy społecznej w formie zasiłku stałego, na ten cel wydatkowano kwotę 24 041,96 zł. Niniejsza wartość przeznaczona została na opłacenie składek na ubezpieczenie zdrowotne (227 świadczeń dla 21 osób) w kwocie 24 041,96 zł.

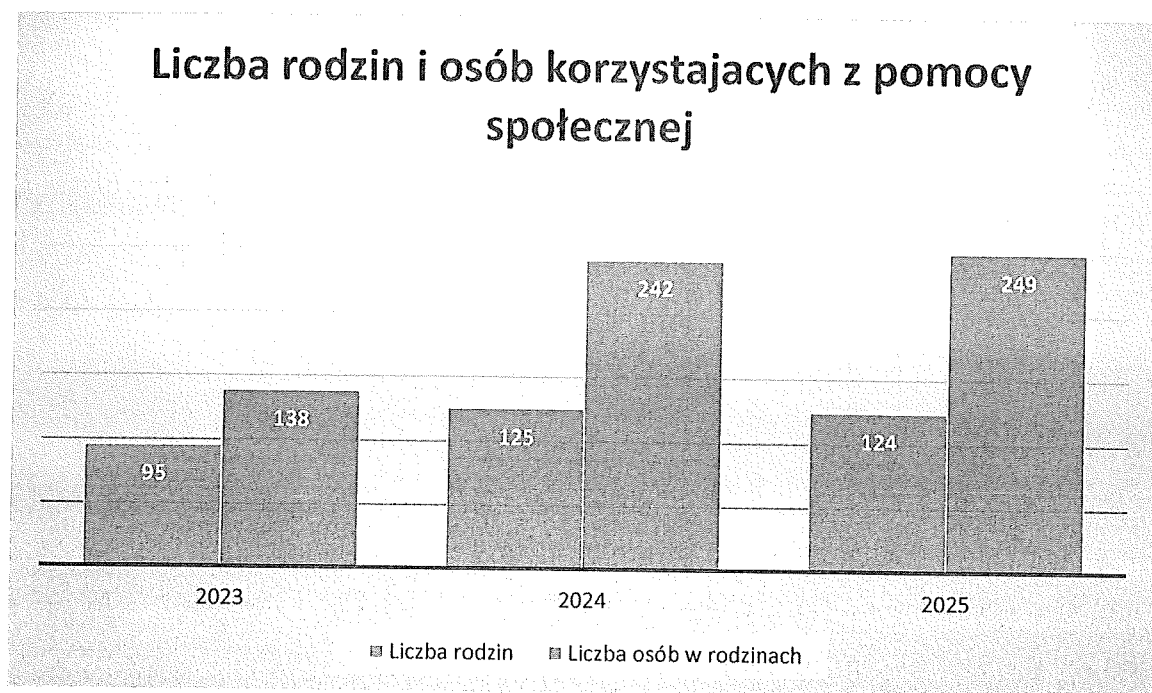
Zadanie finansowane ze środków budżetu państwa.

Na zasiłki stałe wydatkowano kwotę 316 393,42 zł. Niniejsza wartość została wydatkowana na: sfinansowanie wypłat zasiłków stałych - 301 świadczeń dla 29 osób w kwocie 316 393,42 zł. Zadanie finansowane ze środków budżetu państwa.

Kolejne dwa wykresy przedstawiają liczbę osób korzystających z pomocy społecznej na podstawie decyzji administracyjnej. Liczba osób, którym wydano decyzję w ostatnich dwóch latach klasyfikuje się na podobnym poziomie. Jednak jak pokazuje drugi z wykresów liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej, czyli nie tylko z świadczeń decyzyjnych wzrosła o 1/3 w porównaniu do 2023 roku. Ponadto zaznaczyć trzeba, że ilość osób w rodzinie wzrosła niemal dwukrotnie. Co oznacza że praca socjalna jest prowadzona z dwa razy większą grupą niż 2 lata temu.

źródło: OPS Karczmiska

Wśród beneficjentów Ośrodka Pomocy Społecznej w Karczmiskach znajdziemy cały przekrój typów rodzin. W 2025 r. najczęściej z pomocy społecznej korzystały osoby samotne i rodziny z dziećmi.

Odbiorcami pomocy społecznej są najczęściej rodziny, w których trudna sytuacja materialna jest powiązana z innymi czynnikami ryzyka, takimi jak bezrobocie, niepełnosprawność, samotne rodzicielstwo czy niewydolność opiekuńczo-wychowawcza. Charakterystyczne dla tych gospodarstw jest to, że problemy mają charakter złożony i wymagają kompleksowego wsparcia, wykraczającego poza samą pomoc finansową.

Z pomocy społecznej najczęściej korzystają rodziny znajdujące się w sytuacji długotrwałego ubóstwa, które wynika z nawarstwienia się różnych problemów życiowych. Są to gospodarstwa domowe o bardzo niskich dochodach, często utrzymujące się ze świadczeń socjalnych, prac dorywczych lub jednego, niewystarczającego źródła dochodu.

Istotną grupę stanowią rodziny dotknięte bezrobociem, zwłaszcza długotrwałym. Brak stałego zatrudnienia powoduje nie tylko problemy finansowe, ale także obniżenie kompetencji społecznych, motywacji oraz poczucia sprawczości. Często towarzyszą temu inne trudności, takie jak zadłużenie, problemy mieszkaniowe czy ograniczony dostęp do usług zdrowotnych i edukacyjnych.

Znaczną część beneficjentów pomocy społecznej stanowią również rodziny niepełne, najczęściej samotne matki wychowujące dzieci. W takich przypadkach obciążenie obowiązkami opiekuńczymi przy jednoczesnej konieczności utrzymania gospodarstwa

domowego powoduje zwiększone ryzyko ubóstwa. Ograniczone możliwości podjęcia pracy w pełnym wymiarze godzin dodatkowo pogłębiają zależność od wsparcia instytucjonalnego. Kolejną grupą są rodziny wielodzietne, w których liczba dzieci znacząco wpływa na poziom wydatków i trudności w zaspokojeniu podstawowych potrzeb. Nawet przy posiadaniu źródła dochodu środki finansowe bywają niewystarczające, szczególnie w kontekście rosnących kosztów utrzymania, edukacji i opieki zdrowotnej.

Z pomocy społecznej często korzystają także rodziny, w których występuje niepełnosprawność lub długotrwała choroba jednego z członków. Taka sytuacja wpływa zarówno na zwiększenie wydatków, jak i ograniczenie możliwości zarobkowych innych osób w gospodarstwie, które często przejmują funkcje opiekuńcze. W efekcie dochodzi do pogorszenia sytuacji materialnej i społecznej całej rodziny.

Nie można pominąć rodzin borykających się z problemami opiekuńczo-wychowawczymi oraz uzależnieniami. W takich środowiskach trudności ekonomiczne współwystępują z dysfunkcjami społecznymi, co wymaga nie tylko wsparcia finansowego, ale również intensywnej pracy socjalnej. Problemy te często prowadzą do marginalizacji społecznej oraz wykluczenia.

W Gminie Karczmiska najczęstszymi powodami przyznawania pomocy w 2025 r. okazały się: ubóstwo, bezrobocie, niepełnosprawność, długotrwała lub ciężka choroba, uzależnienia od alkoholu.

Jednak zaznaczyć należy, że problemy osób korzystających z pomocy społecznej bardzo często nakładają się, dlatego ciężko jest jednoznacznie przedstawić jeden konkretny powód przyznania pomocy.

POMOC UDZIELANA W FORMIE ŚWIADCZEŃ NIEPIENIĘŻNYCH ZGODNIE Z USTAWĄ O POMOCY SPOŁECZNEJ

Do świadczeń niepieniężnych z pomocy społecznej, z których korzystały osoby zgłaszające się do OPS w 2025 r. należały: praca socjalna, poradnictwo specjalistyczne, sprawienie pogrzebu, schronienie, posiłek, usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania oraz pobyt w domu pomocy społecznej.

Pomoc w zakresie dożywiania

W roku 2025 r. Ośrodek Pomocy Społecznej w Karczmiskach kontynuował realizację rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu”. Celem programu było

w szczególności: zapewnienie posiłku dzieciom, uczniom i młodzieży oraz objęcie pomocą osób dorosłych, zwłaszcza osób starszych, chorych lub niepełnosprawnych i samotnych. W ramach programu zostało udzielone wsparcie w formie posiłku i świadczenia pieniężnego (zasiłku celowego) na zakup posiłku. Pomoc w zakresie dożywiania wydatkowano kwotę 43 534,15 zł. Zadanie dofinansowane ze środków budżetu państwa w kwocie 26 888,80 zł.

Niniejsza wartość została wydatkowana na: wypłatę zasiłków celowych – liczba osób, którym przyznano świadczenie -25 (w tym liczba osób w rodzinach korzystających z pomocy -36), liczba świadczeń – 68, a także posiłki dla 24 osób, liczba świadczeń 2979). Średni koszt posiłku wyniósł 6,39 zł, natomiast średni koszt świadczenia pieniężnego wyniósł 366,41 zł).

Dla porównania w 2024 r. wydatkowano na ten cel 33 611,00 zł, zaś w 2023 r. 27 160,50 zł.

Usługi opiekuńcze

W ostatnich latach w systemie pomocy społecznej w całej Polsce obserwuje się wyraźny wzrost zapotrzebowania na różnego rodzaju usługi opiekuńcze, w szczególności w odniesieniu do osób starszych, samotnych oraz z niepełnosprawnościami.

Zjawisko to jest bezpośrednio związane ze starzeniem się społeczeństwa, wydłużeniem średniej długości życia oraz rosnącą liczbą osób wymagających codziennego wsparcia w funkcjonowaniu. Coraz częściej osoby te nie są w stanie samodzielnie zaspokajać podstawowych potrzeb życiowych, a jednocześnie nie posiadają wystarczającego wsparcia ze strony rodziny.

Wzrastające potrzeby w zakresie opieki widoczne są szczególnie w obszarze usług opiekuńczych realizowanych w miejscu zamieszkania, wsparcia udzielanego w formie usług asystencji osobistej dla osób niepełnosprawnych, czy też usług w formie opieki wytchnieniowej. Osoby starsze oraz osoby z niepełnosprawnością coraz częściej wymagają regularnej pomocy w wykonywaniu codziennych czynności, takich jak przygotowywanie posiłków, dbanie o higienę czy prowadzenie gospodarstwa domowego. Rosnąca liczba wniosków o tego typu pomoc wskazuje, że dotychczasowe zasoby kadrowe i organizacyjne ośrodków pomocy społecznej stają się niewystarczające.

Jednocześnie obserwuje się zwiększone zapotrzebowanie na miejsca w domach pomocy społecznej (DPS). Dotyczy to przede wszystkim osób w podeszłym wieku oraz osób z ciężkimi niepełnosprawnościami, które wymagają całodobowej opieki i nie są w stanie funkcjonować samodzielnie nawet przy wsparciu usług środowiskowych. W wielu

przypadkach brak możliwości zapewnienia odpowiedniej opieki w miejscu zamieszkania, a także ograniczone zasoby opiekuńcze rodzin, powodują konieczność kierowania tych osób do placówek całodobowych. Skutkuje to wydłużającymi się listami oczekujących oraz zwiększonym obciążeniem finansowym gmin.

Istotnym czynnikiem wpływającym na wzrost zapotrzebowania na usługi opiekuńcze i miejsca w DPS jest również zmiana modelu rodziny. Coraz częściej mamy do czynienia z rodzinami nuklearnymi, migracją zarobkową oraz ograniczoną dostępnością opiekunów nieformalnych. W efekcie obowiązek opieki nad osobami zależnymi w większym stopniu przechodzi na instytucje publiczne.

W kontekście powyższych zjawisk szczególnego znaczenia nabiera rozwój usług środowiskowych jako alternatywy dla opieki instytucjonalnej. Jednakże w przypadku osób o wysokim stopniu niesamodzielności usługi te okazują się niewystarczające, osoby wymagają zabezpieczenia w formie całodobowej –DPS lub ZOL w zależności od kwalifikacji lekarskiej. Wymaga to podejmowania działań zmierzających zarówno do zwiększenia dostępności usług opiekuńczych, jak i rozbudowy infrastruktury całodobowej opieki.

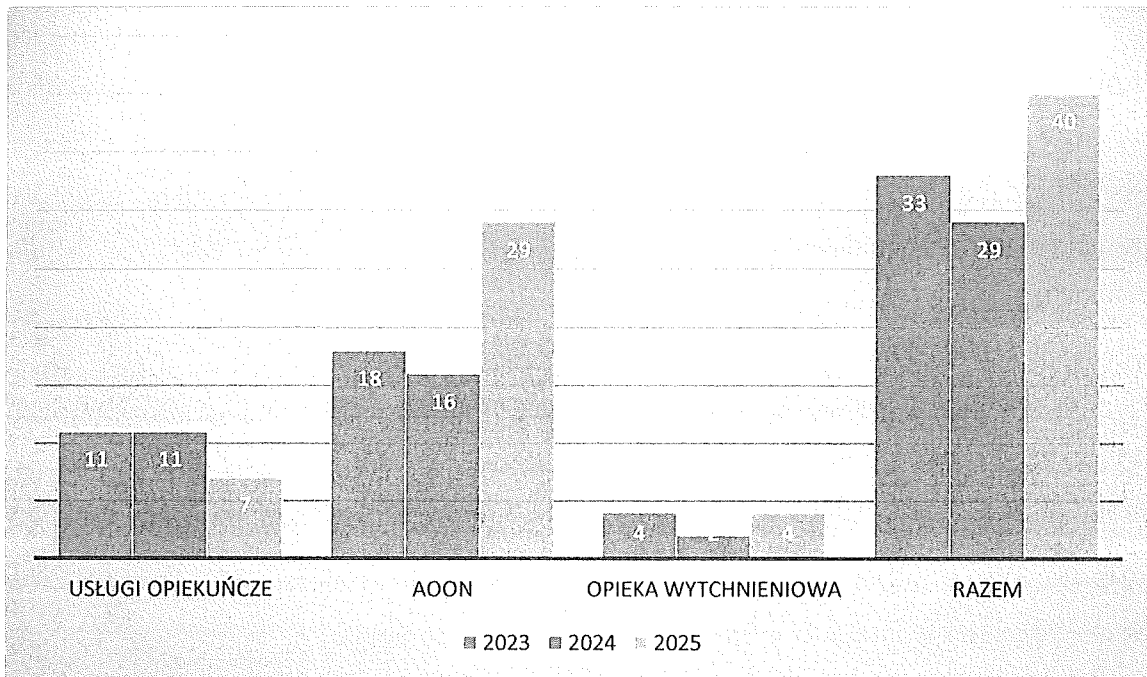
W 2025 r. realizowane były usługi opiekuńcze dla osób samotnych, które z powodu wieku, choroby lub innych przyczyn wymagały pomocy innych osób oraz dla osób posiadających rodzinę, która takiej pomocy nie może zapewnić. Realizacja usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania należy do zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym. Podstawowe usługi opiekuńcze obejmują pomoc w zaspokojeniu codziennych potrzeb życiowych (np. zakupy, przygotowanie posiłku), opiekę higieniczną, zaleconą przez lekarza pielęgnację oraz w miarę możliwości również zapewnienie kontaktów z otoczeniem.

W roku 2025 usługami opiekuńczymi objęto 7 osób.

Usługi opiekuńcze w Gminie realizowane są w związku z art. 50 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej oraz na podstawie Uchwały Rady Gminy Karczmiska. Od 2021 r. obowiązuje w tym zakresie Uchwała Rady Gminy Karczmiska Nr XXVI/123/2020 z dnia 27 listopada 2020 r. w sprawie szczegółowych warunków przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze, z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi, oraz szczegółowych warunków częściowego lub całkowitego zwolnienia od opłat, jak również trybu ich pobierania.

Liczba osób, którym świadczone są usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania w ostatnim roku spadła w związku z innym wsparciem oferowanym przez tutejszą instytucję.

Poniżej liczba osób korzystających ze wsparcia w formie usług opiekuńczych, Asystenta Osobistego Osoby Niepełnosprawnej oraz Opieki Wytchnieniowej.

(Źródło: OPS Karczmiska)

Z przedstawionego wykresu wynika, iż potrzeby osób starszych, samotnych i niepełnosprawnych z roku na rok zwiększają się.

Dzięki pozyskanym przez Ośrodek Pomocy Społecznej środkom finansowym z Funduszu Pomocy na realizację Programów Ministra Rodziny i Polityki Społecznej „Asystent Osobisty Osoby Niepełnosprawnej” – edycja 2025 (kwota 373 993,20 zł) i „Opieka Wytchnieniowa” – edycja 2025 (kwota 31 334,40 zł) możliwe było objęcie wsparciem usługowym szerszej grupy osób starszych i niepełnosprawnych co wpłynęło bezpośrednio na zmniejszenie wzrostu świadczenia usług opiekuńczych.

Sprawienie pogrzebu

Zgodnie z ustawą o pomocy społecznej sprawianie pogrzebu, w tym osobom bezdomnym jest zadaniem własnym gminy o charakterze obowiązkowym. Odbywa się w sposób ustalony przez gminę, zgodnie z wyznaniem zmarłego. Rada gminy określa w drodze uchwały zasady sprawiania pogrzebu przez Gminę Karczmiska osobom zmarłym (Uchwała Nr XXXVI/191/2021 Rady Gminy Karczmiska z dnia 28 grudnia 2021 r.).

W 2025 roku dokonano pochówku jednej osoby dorosłej.

Kierowanie do domów pomocy społecznej

Osobie wymagającej całodobowej opieki z powodu wieku, choroby lub niepełnosprawności, niemogącej samodzielnie funkcjonować w codziennym życiu, której nie można zapewnić niezbędnej pomocy w formie usług opiekuńczych, przysługuje prawo umieszczenia w domu pomocy społecznej.

W okresie od stycznia do grudnia 2025 r. w domach pomocy społecznej przebywało 15 osób. Osoby kierowane do domów pomocy społecznej są osobami samotnymi bądź osobami, którym rodzina nie jest w stanie pomóc z różnych względów osobistych czy zdrowotnych, a osoby takie wymagają całodobowej opieki. W większości osoby kierowane do domów pomocy społecznej pochodzą z rodzin o niskim statusie materialnym, którzy nie są w stanie wносить opłaty za pobyt swoich bliskich.

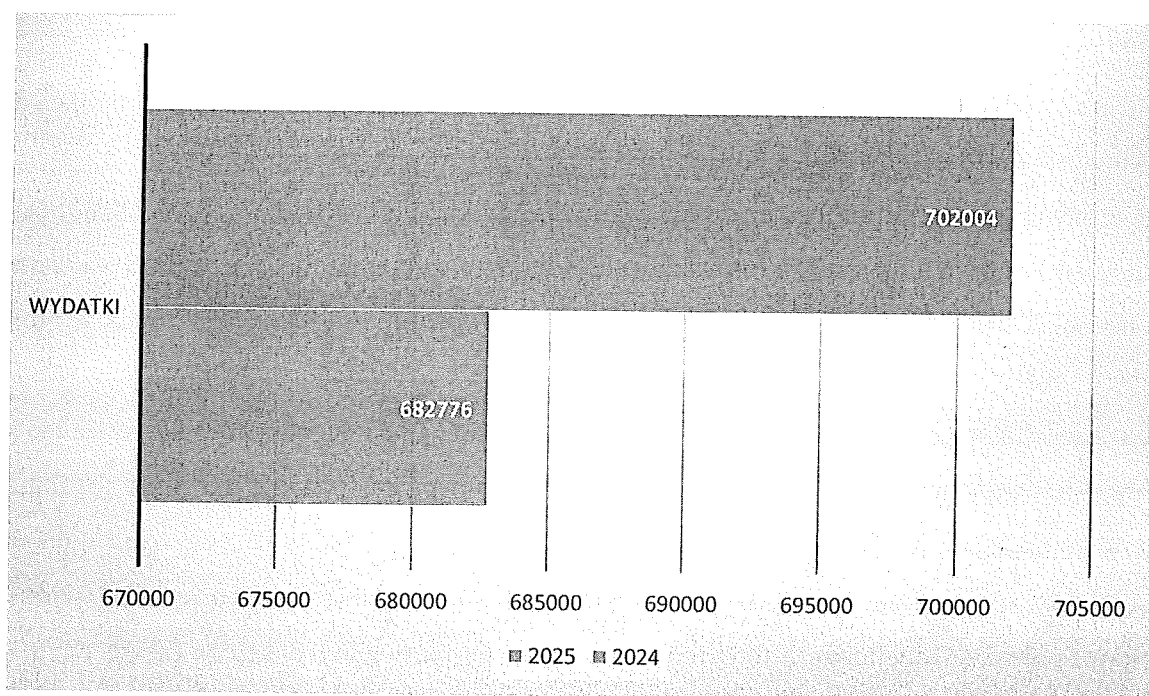
Coroczny wzrost średniomiesięcznego kosztu utrzymania mieszkańca w domach pomocy społecznej jest nieproporcjonalny do wzrostu emerytur, czy też innych świadczeń, które posiadają osoby umieszczone w dps. Wysoki wskaźnik ilości osób przebywających w domach pomocy społecznej przy corocznym wzroście kosztu pobytu powoduje duży wzrost wydatków w porównaniu do innych form pomocy.

Na podstawie art. 61 ustawy o pomocy społecznej członkowie rodzin osób umieszczonych w domach pomocy społecznej są zobowiązani do partycypowania w kosztach pobytu tych osób. Na dzień 31.12.2025 r. uzyskano kwotę 60 305,65 zł tytułem opłaty członków rodziny za pobyt mieszkańca w DPS.

Na domy pomocy społecznej wydatkowano kwotę 702 003,83 zł, co stanowi 89,43% planu rocznego wynoszącego 785 000,00 zł. Niniejsza wartość została wydatkowana na: zakup usług przez jednostki samorządu terytorialnego od innych jednostek samorządu terytorialnego (przeznaczone na pokrycie kosztów pobytu 15 mieszkańców gminy Karczmiska w domu pomocy społecznej) w kwocie 702 003,83 zł.

Dofinansowanie kosztów pobytu w domach pomocy społecznej jest zadaniem wymagającym dużych nakładów finansowych przy niewielkiej ilości osób korzystających. Zauważyć należy również, że wzrost wydatków na domy pomocy społecznej jest związany również ze stale wzrastającymi średnimi kosztami utrzymania 1 mieszkańca w dps. Koszty te są ustalane corocznie przez właściwy organ i ogłaszane w wojewódzkich dziennikach urzędowych.

Poniżej wydatki za DPS po stronie Gminy.

Źródło: OPS Karczmiska

Postępowania w zakresie potwierdzania prawa do świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych

Postępowania prowadzone są na podstawie przepisów ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych oraz upoważnienia Wójta Gminy Karczmiska z dnia 30 stycznia 2018 r. w sprawie upoważnienia Kierownika Ośrodka Pomocy Społecznej w Karczmiskach do prowadzenia postępowań i wydawania decyzji administracyjnych w sprawach z zakresu potwierdzania prawa do świadczeń opieki zdrowotnej. W 2025 r. prowadzono postępowania w sprawie ustalenia uprawnień do świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych i wydano 6 decyzji w tych sprawach.

Zapewnienie schronienia osobom bezdomnym.

W polskim prawie zdefiniowano osobę bezdomną w ustawie z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, jako: „osobę niezamieszkującą w lokalu mieszkalnym w rozumieniu przepisów o ochronie praw lokatorów i mieszkaniowym zasobie gminy i niezameldowaną na pobyt stały, w rozumieniu przepisów o ewidencji ludności, a także osobę niezamieszkującą w lokalu mieszkalnym i zameldowaną na pobyt stały w lokalu, w którym nie ma możliwości zamieszkania”.

Podstawową instytucją zajmującą się w gminie wsparciem osób bezdomnych jest Ośrodek Pomocy Społecznej w Karczmiskach, który zgodnie z ustawą o pomocy społecznej realizuje wszystkie ustawowe zadania gminy, w zakresie wsparcia socjalnego mieszkańców. Usługi świadczone przez OPS w stosunku do zgłaszających się osób w kryzysie bezdomności to przede wszystkim: przyznawanie oraz wypłacanie zasiłków i świadczeń finansowych, kierowanie do ośrodków dla osób bezdomnych, opłacanie pobytu w ośrodkach dla osób bezdomnych, prowadzenie indywidualnej pracy socjalnej z osobami bezdomnymi, indywidualna pomoc w organizacji wsparcia rzeczowego, oraz interwencje w miejscach niemieszkalnych (zwłaszcza w sezonie zimowym). Oprócz opisanych powyżej zasobów gminnych adresowanych bezpośrednio do osób w kryzysie bezdomności, warto wspomnieć także o instytucji - Policji, która współpracuje z Ośrodkiem Pomocy Społecznej w celu pomocy osobom bezdomnym. Mowa tu przede wszystkim o wspólnych kontrolach miejsc przebywania osób bezdomnych, realizowanych głównie w sezonie zimowym. Ośrodek Pomocy Społecznej udziela osobom bezdomnym pomocy w formie schronienia poprzez przyznanie tymczasowego schronienia w schronisku dla osób bezdomnych lub schronisku dla osób bezdomnych z usługami opiekuńczymi na podstawie decyzji administracyjnej. Rada Gminy określa, w drodze uchwały szczegółowe zasady ponoszenia odpłatności za pobyt osób bezdomnych w schronisku dla osób bezdomnych lub w schronisku dla osób bezdomnych z usługami opiekuńczymi (Uchwała Nr VIII/46/2019 Rady Gminy Karczmiska z dnia 30 kwietnia 2019 r.).

W 2025 r. pomocy w formie schronienia udzielono 1 osobie bezdomnej. Ośrodek Pomocy Społecznej zlecił Towarzystwu Pomocy im. Św., Brata Alberta w Puławach realizację zadania w zakresie udzielania tymczasowego schronienia dla bezdomnych mężczyzn.

Praca socjalna

Kluczowym, choć niemierzalnym w sposób statystyczny elementem działalności Działu Pomocy Społecznej była praca socjalna, realizowana zgodnie z art. 6 pkt 12 oraz art. 45 ustawy o pomocy społecznej. Praca ta miała charakter ciągły, indywidualizowany i oparty na bezpośrednim kontakcie z osobą lub rodziną. Obejmowała diagnozę sytuacji życiowej, opracowanie planu pomocy, towarzyszenie w procesie zmiany oraz wzmacnianie kompetencji społecznych i życiowych.

Należy podkreślić, że efekty pracy socjalnej w wielu przypadkach nie znajdują odzwierciedlenia w danych liczbowych. Nie są one bowiem możliwe do jednoznacznego ujęcia w kategoriach statystycznych, mimo że ich znaczenie dla funkcjonowania społeczności

lokalnej jest fundamentalne. Do efektów tych należy zaliczyć w szczególności poprawę funkcjonowania rodzin, ograniczenie zjawiska dziedziczenia ubóstwa, wzmocnienie kompetencji wychowawczych rodziców, przeciwdziałanie izolacji osób starszych oraz zapobieganie eskalacji sytuacji kryzysowych.

Praca socjalna jest najważniejszym, a jednocześnie najtrudniejszym do uchwycenia elementem działalności Ośrodka Pomocy Społecznej.

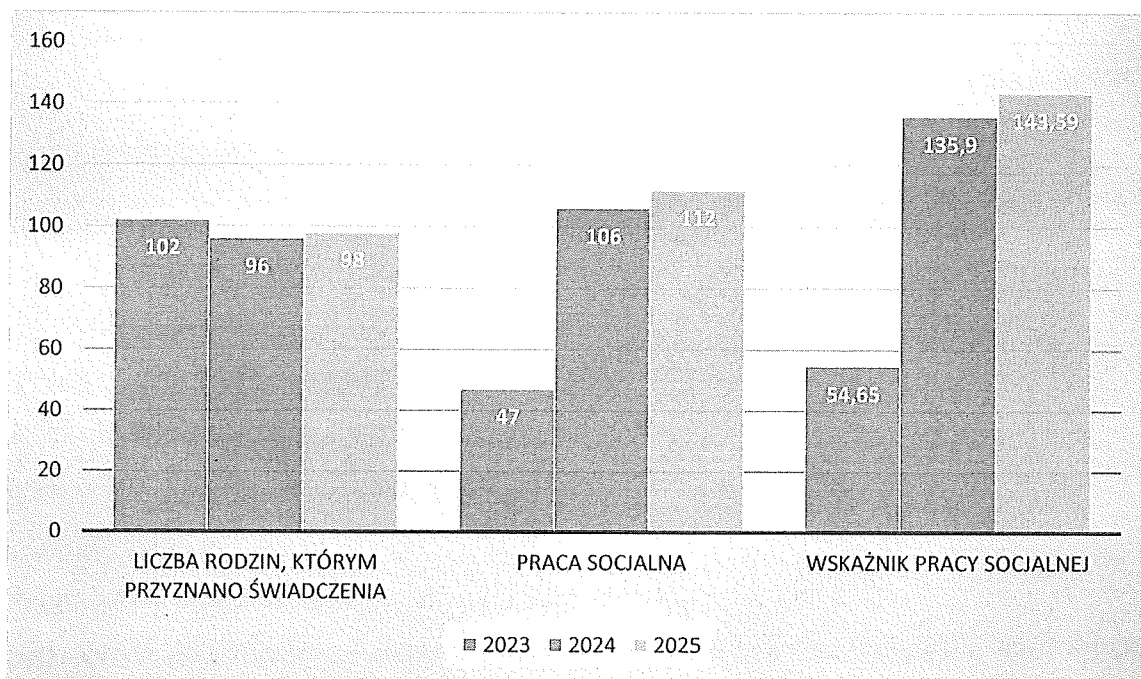
Należy jednoznacznie podkreślić, że pracownik socjalny nie jest wyłącznie urzędnikiem. Jego pracy nie można sprowadzać do wydawania decyzji administracyjnych ani mierzyć jej efektywności liczbą przyznanych świadczeń. Takie podejście nie oddaje rzeczywistego charakteru i znaczenia tej pracy.

Pracownik socjalny to osoba, która:

- diagnozuje złożone problemy społeczne,
- pracuje bezpośrednio w środowisku życia mieszkańców,
- buduje relacje oparte na zaufaniu,
- towarzyszy osobom i rodzinom w procesie wychodzenia z kryzysu,
- koordynuje wsparcie wielu instytucji.

Praca socjalna była prowadzona w odniesieniu do różnych grup społecznych, przyjmując zróżnicowaną formę w zależności od specyfiki problemów. W przypadku rodzin z dziećmi koncentrowała się na wzmocnieniu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, w pracy z osobami starszymi – na zapewnieniu bezpieczeństwa i wsparcia w codziennym funkcjonowaniu, natomiast wobec osób bezrobotnych – na aktywizacji i przeciwdziałaniu długotrwałemu wykluczeniu społecznemu.

Istotnym obszarem działalności była również profilaktyka, realizowana poprzez wczesne identyfikowanie zagrożeń oraz podejmowanie działań zapobiegających ich pogłębieniu. Podejście to pozwala na ograniczenie konieczności stosowania bardziej kosztownych i długotrwałych form pomocy w przyszłości, a jednocześnie sprzyja budowaniu spójności społecznej.

Wskaźnik pracy socjalnej (*źródło: OPS Karczmiska*)

Podsumowując, działalność Działu Pomocy Społecznej w roku 2025 obejmowała zarówno realizację ustawowych świadczeń, jak i działania o charakterze środowiskowym, których znaczenie wykracza poza mierzalne wskaźniki. Pomoc społeczna nie jest wyłącznie systemem transferów finansowych, lecz przede wszystkim narzędziem wspierania mieszkańców w odzyskiwaniu zdolności do samodzielnego funkcjonowania oraz aktywnego uczestnictwa w życiu społecznym. W tym kontekście zasadne jest postrzeganie wydatków na pomoc społeczną jako inwestycji w kapitał społeczny gminy, przynoszącej wymierne, choć często odroczone w czasie efekty.

Wspieranie rodziny i system pieczy zastępczej

Rok 2025 to kolejny rok realizacji postanowień Gminnego Programu Wspierania Rodziny, podczas którego podjęto wiele działań mających na celu poprawę sytuacji życiowej rodzin przeżywających trudności w codziennym funkcjonowaniu, takich jak:

- Kontynuacja świadczenia darmowych konsultacji psychologicznych dla mieszkańców Gminy Karczmiska stacjonarnie - w Ośrodku Pomocy Społecznej oraz w razie potrzeby – w środowisku.
- Praca asystenta rodziny z 10 rodzinami (w tym 25 dzieci) potrzebującymi wsparcia w zakresie realizacji funkcji opiekuńczo – wychowawczej, w tym 5 z postanowienia sądu,

- Kontynuacja Akcji Charytatywnej „Świąteczna Paczka Żywnościowa”, dzięki której najbardziej potrzebujące wsparcia rodziny otrzymały paczki z żywnością. Inicjatywa opierała się na integracji społeczności lokalnej w świadczeniu pomocy na rzecz drugiego człowieka.
- Kontynuacja warsztatów dla rodziców „Rodzicielskie wyzwania”
- Ośrodek Pomocy Społecznej w Karczmiskach brał udział w licznych wydarzeniach lokalnych, co miało na celu budowanie pozytywnego wizerunku placówek pomocowych, w tym Ośrodka Pomocy Społecznej, jako instytucji bliskiej człowiekowi i niestygmatyzującej (kiermasz bożonarodzeniowy, bieg po zdrowie itp.)

Działania na rzecz pomocy rodzinie podejmował asystent rodziny, który zgodnie z art. 14. ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej prowadzi pracę z rodziną w miejscu jej zamieszkania lub w miejscu wskazanym przez rodzinę. Asystent świadczy pomoc w rozwiązywaniu problemów rodziny, przez wzbudzenie wiary w możliwości poszczególnych jej członków, a także motywuje do podjęcia takich działań przez rodzinę, aby jej sytuacja uległa poprawie. Czynności podejmowane przez asystenta rodziny mają charakter współpracy, polegającej na wydobyciu spośród członków rodziny ich zasobów oraz mocnych stron, co prowadzi do zwiększenia sprawczości rodziny.

W roku 2025 r. asystent rodziny w Ośrodku Pomocy Społecznej w Karczmiskach podjął na nowo działania od miesiąca marca, w okresie sprawozdawczym 10 rodzin z terenu Gminy Karczmiska było objętych wsparciem w pełnieniu przez nie funkcji opiekuńczo-wychowawczej, spośród, których 5 było zobowiązanych do współpracy z asystentem rodziny przez sąd. W rodzinach tych łącznie znajdowało się 25 dzieci. Asystent rodziny opracował i realizował plan pracy w każdej z tych rodzin, we współpracy z jej członkami.

Do działań podejmowanych przez asystenta rodziny w roku 2025 w Gminie Karczmiska należą:

- Opracowanie 10 planów pracy dostosowanych w sposób indywidualny do każdej z rodzin biorąc pod uwagę jej potrzeby, sytuację oraz bezpieczeństwo jej członków;
- Sporządzanie na wniosek sądu, opinii o rodzinie i jej członkach;
- Prowadzenie dokumentacji dotyczącej pracy z rodziną;
- Współpraca z zespołem interdyscyplinarnym oraz grupami diagnostyczno-pomocowymi;

- Udzielenie pomocy rodzinom w poprawie ich sytuacji życiowej, w tym zdobywaniu umiejętności prawidłowego prowadzenia gospodarstwa domowego;
- Modelowanie oraz instruktaż utrzymywania porządku w środowisku domowym;
- Edukacja w zakresie dbania o zdrowie i przestrzeganiu higieny osobistej domowników oraz higieny odnośnie domu i profilaktyki zdrowotnej;
- Pomoc w załatwianiu spraw urzędowych: pisaniu wniosków, wypełnianiu dokumentacji;
- Edukacja w zakresie prowadzenia budżetu domowego i jego dysponowaniem w sposób racjonalny;
- Udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów socjalnych;
- Motywowanie członków rodzin do podnoszenia kwalifikacji zawodowych oraz możliwości z tym związanych;
- Udzielanie pomocy w poszukiwaniu, podejmowaniu i utrzymywaniu pracy zarobkowej;
- Motywowanie do udziału w warsztatach rodzicielskich kształtujących prawidłowe wzorce wychowawcze i umiejętności psychospołeczne;
- Edukacja w zakresie zagrożeń spowodowanych zbyt wczesnym dostępem do ekranów, a także ich długim użytkowaniem przez dzieci bez nadzoru przez osobę dorosłą;
- Porady dotyczące bardziej funkcjonalnego ustawienia mebli w domu, wzbudzenie w rodzicach większego zwracania uwagi na potrzeby dzieci szkolnych: miejsce przeznaczone do nauki, zorganizowanie warunków sprzyjających nauce;
- Edukacja z zakresu wzajemnych relacji członków rodziny, rozmowy zmierzające do poprawy komunikacji między domownikami a także dbanie o jakość tych relacji;
- Motywowanie członków rodzin do korzystania z pomocy psychologa działającego na terenie Gminy Karczmiska, świadczącego swoje usługi w Ośrodku Pomocy Społecznej, pośredniczenie w umawianiu wizyt;
- Pomoc w osiąganiu porozumienia osób dorosłych w rodzinach, w których domownicy nie są w stanie w sposób właściwy dokonać ustaleń dotyczących funkcjonowania rodziny;
- Informowanie rodzin o możliwych kierunkach wsparcia w odniesieniu do sytuacji rodziny i jej potrzeb, np. Poradni Uzależnienia i Współuzależnienia, Poradni

Psychologiczno-Pedagogicznej, Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie, placówkach na terenie województwa świadczących całodobowe leczenie uzależnień;

- Pomoc w poszukiwaniu potrzebnych specjalistów, przekazywanie informacji z tym związanych a w razie potrzeby pomoc w umawianiu wizyt przy stałym wsparciu w realizacji podjętych zamierzeń;
- Proponowanie i zachęcanie rodzin do udziału w warsztatach organizowanych przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Karczmiskach pt: „Rodzicielskie wyzwania”;
- Stałe motywowanie do wspólnego spędzania czasu przez rodzinę: zabawa z dziećmi, celebrowanie dni świątecznych, w celu umocnienia więzi rodzinnych;
- Pomoc w planowaniu dnia przez rodzinę w celu usprawnienia jej funkcjonowania oraz powtarzalności dążącej do stabilizacji rodziny i większej przewidywalności, a także poczucia bezpieczeństwa;
- Wsparcie w tworzeniu dokumentów rekrutacyjnych, np. CV, list motywacyjny;
- Motywowanie do odbywania wizyt w Powiatowym Urzędzie Pracy poprzez przypomnienia o wizytach, rozmowy wspierające w aktywnym poszukiwaniu pracy oraz uwrażliwienie na korzyści płynące dla rodziny z podjęcia stałej pracy zarobkowej;
- Informowanie o lokalnych ofertach pracy oraz sposobach samodzielnego jej poszukiwania;
- Doradzanie, co do podejmowanych działań przez rodziny, zasadności lub ich braku;
- Rozmowy dotyczące potrzeb poszczególnych członków rodziny, uwrażliwienie na potrzeby innych i sposobie ich realizacji;

Asystent Rodziny współpracuje z jednostkami administracji rządowej i samorządowej, a także podmiotami i osobami specjalizującymi się w działaniach na rzecz rodziny przeżywającej trudności w sprawowaniu funkcji opiekuńczo-wychowawczej. Działania, jakie podejmuje mają na celu sprawienie, by sytuacja rodziny poprawiła się, a sama rodzina potrafiła funkcjonować bez wsparcia. Jest to jednak bardzo długi proces, gdyż wypracowane w rodzinie efekty muszą być stale utrwalane. Rodziny, z którymi współpracuje asystent to często rodziny z wieloma problemami, co sprawia, że potrzeba pracy wielowymiarowej. Głównym celem asystentury jest usamodzielnienie się rodziny oraz dążenie do tego by środowisko, w którym wychowywane są dzieci było bezpieczne i sprzyjające ich rozwojowi. Asystent wspólnie z rodziną tworzy plan pracy i krok po

kroku realizuje zawarte w nim zamierzenia, ostatecznie jednak to od rodziny zależy czy i w jakim stopniu umożliwi towarzyszenie w zmianie asystentowi.

Analizując bieżącą sytuację rodzin na terenie Gminy Karczmiska należy stwierdzić, że prowadzone działania w roku 2025 r. wymagają kontynuacji i jeszcze większego wkładu we współdziałanie instytucji pomocowych rodzinie. Oddziaływania wielowymiarowe w stosunku do rodzin borykających się z różnego rodzaju problemami mają na celu zwiększenie poczucia bezpieczeństwa socjalnego a także zminimalizowanie zachowań niepożądanych. Gminny program Wspierania Rodziny ma na celu zintegrowanie lokalnego społeczeństwa, podejmowanie działań dążących do wypełniania przez rodziny funkcji opiekuńczo-wychowawczych na prawidłowym poziomie a także zapewnienie dzieciom optymalnych warunków do rozwoju, przy jednoczesnym zaspokojeniu niezbędnych potrzeb. Współpraca instytucji pomocowych na terenie gminy pozwoli w dalszym ciągu tworzyć warunki do stopniowej poprawy życia rodzin potrzebujących wsparcia.

Zgodnie z ustawą z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej do zadań własnych gminy należy również współfinansowanie pobytu dziecka w pieczy zastępczej. W przypadku umieszczenia dziecka w rodzinie zastępczej albo w rodzinnym domu dziecka gmina właściwa ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed umieszczeniem go po raz pierwszy w pieczy zastępczej ponosi odpowiednio wydatki w wysokości: w pierwszym roku pobytu dziecka koszt odpłatności to 10%, w drugim roku pobytu – 30%, w trzecim i kolejnych latach 50%.

	2021	2022	2023	2024	2025
Liczba dzieci/młodzieży pozostających w pieczy zastępczej	5	6	5	5	4
Koszty w zł poniesione za pobyt dzieci w pieczy zastępczej	88 966,57	65 320,11	54 413,30	44 006,46	16 355,90 zł

Liczba dzieci w pieczy zastępczej i koszty związane z umieszczeniem w pieczy zastępczej (Źródło: OPS Karczmiska).

Na podstawie danych z powyższej tabeli widoczne jest, iż koszty ponoszone za pobyt dzieci w pieczy zastępczej systematycznie wzrastały, zaś od 2022 r. nastąpiło zmniejszenie kosztów utrzymania dzieci w pieczy zastępczej co jest związane z mniejszą liczbą dzieci przebywającej w pieczy. W 2025 r. w pieczy zastępczej przebywało 4 dzieci z terenu Gminy Karczmiska.

Gminny Zespół Interdyscyplinarny do Spraw Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie

Zespół Interdyscyplinarny ds. przeciwdziałania przemocy domowej, działający na podstawie ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (tj. Dz.U. 2005 nr 180 poz. 1493 z późn. zm.), powoływany jest przez wójta, burmistrza lub prezydenta miasta na podstawie uchwały rady gminy. W jego skład wchodzi przedstawiciele instytucji zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy domowej, w tym Policji, Ośrodka Pomocy Społecznej, placówek oświatowych, służby zdrowia, organizacji pozarządowych oraz innych podmiotów działających na rzecz ofiar przemocy.

Zgodnie z art. 9a ww. ustawy, Zespół Interdyscyplinarny wykonuje następujące zadania:

- integrowanie i koordynowanie działań podmiotów oraz specjalistów w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej,
- diagnozowanie problemu przemocy domowej na terenie gminy,
- inicjowanie działań profilaktycznych oraz edukacyjnych,
- podejmowanie interwencji w sytuacjach zagrożenia zdrowia i życia ofiar przemocy,
- monitorowanie sytuacji rodzin dotkniętych przemocą domową,
- inicjowanie procedury "Niebieskiej Karty" i monitorowanie jej realizacji,
- współpraca z instytucjami oraz organizacjami pozarządowymi w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej.

W okresie sprawozdawczym Zespół podjął następujące działania:

- Odbyło się 12 posiedzeń Zespołu Interdyscyplinarnego.
- Założono 16 nowych procedur "Niebieskiej Karty"
- W 2025 roku aż 21 osób doznających przemocy stanowiły dzieci.
- Grupy Diagnostyczno-Pomocowe odgrywają kluczową rolę w systemie przeciwdziałania przemocy domowej. Do ich zadań należy:
  - analiza sytuacji rodziny doznającej przemocy,
  - opracowanie indywidualnych planów pomocy,

- podejmowanie interwencji w sytuacjach kryzysowych,
- monitorowanie sytuacji rodzin dotkniętych przemocą,
- wspieranie ofiar i podejmowanie działań wobec sprawców przemocy.

Przemoc w rodzinie jak i różnego rodzaju uzależnienia należą obecnie do najpoważniejszych problemów społecznych. Biorąc pod uwagę ich degradujący wpływ na życie człowieka i rodziny, poczucia bezpieczeństwa społecznego problemy te nabierają szczególnego znaczenia. W związku ze stale zwiększającym się zjawiskiem przemocy oraz zmieniającym się rodzajem przemocy należy podejmować działania, które będą się przyczyniać do sprawnego przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Wymienić należy tutaj m.in.

- 1) Utworzenie Punktu Konsultacyjnego dla ofiar przemocy,
- 2) Szkolenia specjalistyczne dla członków Zespołu Interdyscyplinarnego,
- 3) Superwizja członków Zespołu Interdyscyplinarnego.

Należy podkreślić również, iż niemal każda procedura Niebieskiej Karty wiąże się z postępowaniem karnym, w charakterze świadków przesłuchiwanie są członkowie Zespołu Interdyscyplinarnego.

Problemem działania Zespołu Interdyscyplinarnego w Karczmiskach jest brak dostępu do specjalistów dla osób dotkniętych przemocą i zagrożonych występowaniem przemocy w rodzinie. Wyjazd poza miejsce zamieszkania jest często dla osób doświadczających przemocy barierą nie do pokonania. Prawo ofiary do bezpieczeństwa, do niepoddawania się przemocy jest priorytetowe w gminnej polityce społecznej.

Przeciwdziałanie przemocy domowej wymaga nie tylko interwencji, ale również działań profilaktycznych. W 2025 roku prowadzono działania edukacyjne, skierowane do mieszkańców oraz przedstawicieli instytucji współpracujących. Kluczową rolę odgrywają również szkolenia dla członków Zespołu Interdyscyplinarnego, które podnoszą kompetencje w zakresie rozpoznawania i przeciwdziałania przemocy domowej.

Rok 2025 był okresem intensywnych działań Zespołu Interdyscyplinarnego w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej. Dzięki współpracy z różnego rodzaju instytucjami udało się skutecznie udzielić wsparcia ofiarom oraz podjąć działania prewencyjne. Profilaktyka i szkolenia członków zespołu odegrały kluczową rolę w skutecznym przeciwdziałaniu przemocy. Wdrożenie rekomendowanych zmian pozwoli na jeszcze skuteczniejszą walkę z przemocą domową w kolejnych latach.

Świadczenia rodzinne

Zgodnie z ustawą z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych Ośrodek Pomocy Społecznej w Karczmiskach realizuje następujące świadczenia rodzinne:

1. Zasiłek rodzinny oraz dodatki do zasiłku rodzinnego.
2. Świadczenia opiekuńcze: zasiłek pielęgnacyjny, specjalny zasiłek opiekuńczy oraz świadczenia pielęgnacyjne.
3. Świadczenia rodzicielskie.
4. Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia dziecka.

Zgodnie z ustawą dodatki do zasiłków rodzinnych przysługują z tytułów:

- a) urodzenia dziecka
- b) opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego
- c) samotnego wychowywania dziecka
- d) wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej
- e) kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego
- f) rozpoczęcia roku szkolnego
- g) podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania

Zasiłek rodzinny ma na celu częściowe pokrycie wydatków na utrzymanie dziecka. Przysługuje osobom, jeżeli dochód rodziny w przeliczeniu na osobę albo dochód osoby uczącej się nie przekracza kwoty 674,00 zł. W przypadku gdy członkiem rodziny jest dziecko legitymujące się orzeczeniem o niepełnosprawności lub orzeczeniem o umiarkowanym albo o znacznym stopniu niepełnosprawności, zasiłek rodzinny przysługuje, jeżeli dochód rodziny w przeliczeniu na osobę albo dochód osoby uczącej się nie przekracza kwoty 764,00 zł.

W 2025 roku tut. OPS wypłacił 1204 zasiłków rodzinnych na łączną kwotę 143 599,00 zł oraz 735 dodatków do zasiłków rodzinnych na łączną kwotę 76 947,00 zł.

Rodzaj dodatku do zasiłku rodzinnego	Liczba wypłaconych dodatków	Kwota wypłacona
Z tytułu urodzenia dziecka	3	3000,00 zł
Opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego	10	3 153,00 zł
Samotnego wychowywania dziecka	54	10 422,00 zł
Kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego	108	11 420,00 zł
Rozpoczęcia roku szkolnego	77	7 667,00 zł

Podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania	248	18 960,00 zł
Wychowania dziecka w rodzinie wielodzietnej	235	22 325,00 zł
Łącznie:	735	76 947,00 zł

Wyszczególnienie dodatków do zasiłku rodzinnego, z uwzględnieniem liczby dodatków w 2025 r. i wypłaconej kwoty (źródło: OPS Karczmiska)

W ramach zastosowania tzw. mechanizmu 1 zł za 1 (art. 5 ust. 3 ustawy o świadczeniach rodzinnych) tut. OPS wypłacił w 2025 roku 112 zasiłków rodzinnych na kwotę 5 870,33 zł oraz 162 dodatków do zasiłku rodzinnego na łączną kwotę 2 941,59 zł.

Poza zasiłkami rodzinnymi i przysługującymi do nich dodatkami, w ramach świadczeń rodzinnych realizowane są :

- 1) Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka. Jest ona wypłacana w wysokości, tj. 1000,00 zł w 2025 roku tut. OPS wypłacił 13 świadczeń na kwotę 13 000,00 zł.
- 2) Świadczenie rodzicielskie dla osób, które nie otrzymują zasiłku macierzyńskiego lub uposażenia macierzyńskiego 49 świadczeń na kwotę 44 981,00 zł
- 3) Świadczenia opiekuńcze:
  - zasiłek pielęgnacyjny wypłacono 1335 świadczeń w łącznej wysokości 288 147,00 zł;
  - świadczenie pielęgnacyjne wypłacono 384 świadczeń w łącznej wysokości 1 255 436,00 zł;
  - świadczenie pielęgnacyjne przyznane na zasadach obowiązujących od 1 stycznia 2024 r. wypłacono 29 świadczeń w łącznej wysokości 128 815,00 zł;
  - specjalny zasiłek opiekuńczy – nie wypłacono świadczeń.

Zasiłek dla opiekuna

Zasiłek dla opiekuna wypłacany jest na podstawie ustawy z dnia 4 kwietnia 2014 r. o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów. Zasiłek dla opiekuna wynosi 620,00 zł miesięcznie. W 2025 roku tut. OPS wypłacił 12 zasiłków na kwotę 7 440,00 zł.

Jednorazowe świadczenie w wysokości 4000 zł „Za Życiem”

Z tytułu urodzenia się dziecka, u którego zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą jego życiu, które powstały

w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu przysługuje jednorazowe świadczenie w wysokości 4000,00 zł. W 2025 roku tut. OPS wypłacił 2 świadczenia na kwotę 8000,00 zł.

Poza wypłaconymi świadczeniami Ośrodek prowadził postępowania w sprawie ustalenia uprawnień i realizował do ZUS i KRUS opłacanie składek na ubezpieczenie emerytalne i rentowe (łącznie wysokość opłaconych składek 178 388,00 zł) oraz opłacał do ZUS składki na ubezpieczenie zdrowotne (łącznie wysokość świadczeń 36 360,00 zł) za osoby pobierające świadczenia opiekuńcze i zasiłek dla opiekuna.

Zgodnie z art. 26 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa tut. Ośrodek w 2025 roku wypłacił 29 zasiłków rodzinnych na łączną kwotę 3 231,00 zł oraz 34 dodatki do zasiłków rodzinnych na łączną kwotę 2 933,00 zł, 12 zasiłków pielęgnacyjnych na łączną kwotę 2 590,00 zł oraz 12 świadczeń pielęgnacyjnych przyznanych na zasadach obowiązujących od 1 stycznia 2024 r. na łączną kwotę 39 444,00 zł

Zaświadczenie o wysokości przeciętnego miesięcznego dochodu przypadającego na jednego członka gospodarstwa domowego.

Na podstawie art. 411 ust. 10g ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (t.j. Dz. U. z 2025 r. poz. 647 ze zm.) Ośrodek Pomocy Społecznej w Karczmiskach wydaje zaświadczenia o wysokości przeciętnego miesięcznego dochodu przypadającego na jednego członka gospodarstwa domowego.

Od 1 kwietnia 2025 r. zostało wydanych 21 zaświadczeń o wysokości przeciętnego miesięcznego dochodu przypadającego na jednego członka gospodarstwa domowego. Jedno żądanie wydanie powyższego zaświadczenia zostało pozostawione bez rozpatrzenia.

Fundusz Alimentacyjny

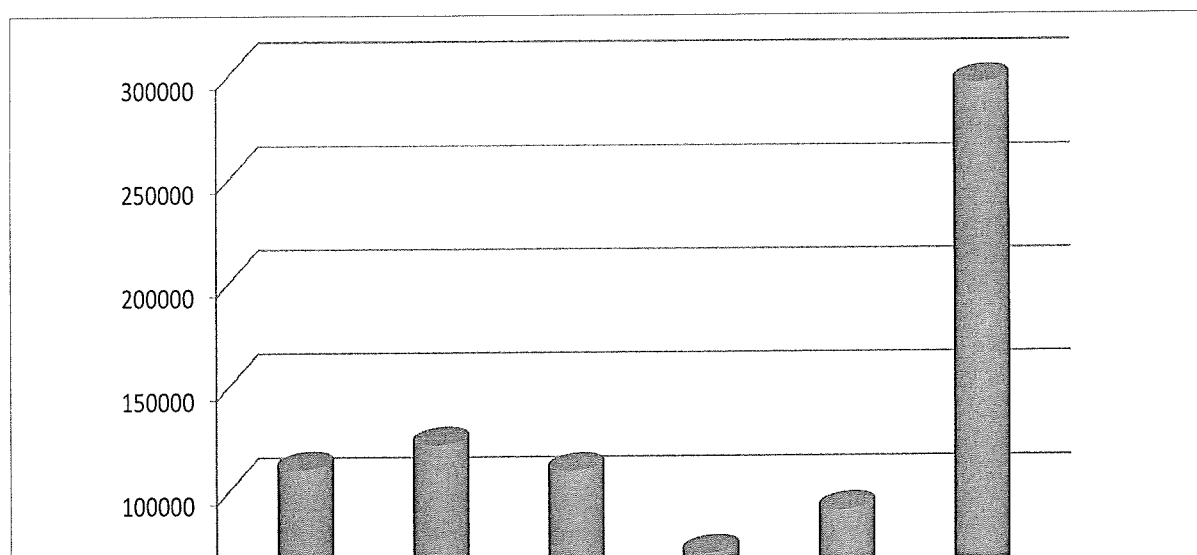
Ustawa określa zasady pomocy państwa osobom uprawnionym do alimentów na podstawie tytułu wykonawczego, w przypadku bezskuteczności egzekucji, warunki nabywania prawa do świadczeń pieniężnych wypłacanych w przypadku bezskuteczności egzekucji alimentów, zasady i tryb postępowania

w sprawach o przyznanie i wypłacanie świadczeń z funduszu alimentacyjnego, zasady finansowania świadczeń z funduszu alimentacyjnego. Świadczenia z funduszu alimentacyjnego przysługują osobie uprawnionej do ukończenia przez nią 18 roku życia, a jeśli się uczy w szkole wyższej, tj. do ukończenia 25 roku życia, albo w przypadku posiadania orzeczenia o znacznym stopniu niepełnosprawności – bezterminowo. Świadczenia z funduszu alimentacyjnego przysługują, jeżeli dochód rodziny w przeliczeniu na osobę, w rodzinie nie przekracza kwoty: 1209,00 zł. Świadczenia z funduszu alimentacyjnego przysługują w wysokości bieżąco ustalonych alimentów, jednakże nie wyższej niż: 1 000,00 zł na każde dziecko.

W 2025 r. Ośrodek Pomocy Społecznej w Karczmiskach wypłaciło 290 świadczeń z Funduszu Alimentacyjnego na kwotę 154 691,30 zł.

Środki finansowe na realizację tego zadania pochodziły z budżetu państwa.

Ponadto tut. Organ prowadził postępowanie wobec dłużników alimentacyjnych. Łączna kwota należności zwrócona w 2025 r. przez dłużników alimentacyjnych z tytułu wypłaconych świadczeń z funduszu alimentacyjnego wyniosła ponad 295 tys. złotych. Dla porównania w 2024 r. kwota należności zwrócona przez dłużników alimentacyjnych wyniosła 89 tys. złotych

Wysokość zwrotu należności przez dłużników alimentacyjnych (źródło: OPS Karczmiska)

W związku prowadzonymi działaniami w 2025 roku w postępowaniu wobec dłużników alimentacyjnych zostało wysłane około 200 pism mające na celu zwiększenie ściągalności zadłużenia na rzecz wypłaconych świadczeń z funduszu alimentacyjnego.

Świadczenia pomocy materialnej o charakterze socjalnym (stypendia szkolne)

Kolejnym zadaniem, jakie realizował Ośrodek Pomocy Społecznej w Karczmiskach była pomoc materialna dla uczniów o charakterze socjalnym, która przyznawana jest na zasadach określonych w ustawie z dnia 7 września 1991r. o systemie oświaty z jednoczesnym zastosowaniem Regulaminu udzielania pomocy materialnej o charakterze socjalnym dla uczniów zamieszkałych na terenie gminy Karczmiska określonym w Uchwale Rady Gminy Karczmiska Nr XXVII/201/13 z dnia 26 czerwca 2013 r.

Ośrodek Pomocy Społecznej w Karczmiskach realizowało zadania z zakresu pomocy materialnej dla uczniów w formie stypendiów szkolnych, udzielanych w celu zmniejszenia różnic w dostępie do edukacji, umożliwienia pokonywania barier dostępu do edukacji wynikających z trudnej sytuacji materialnej uczniów.

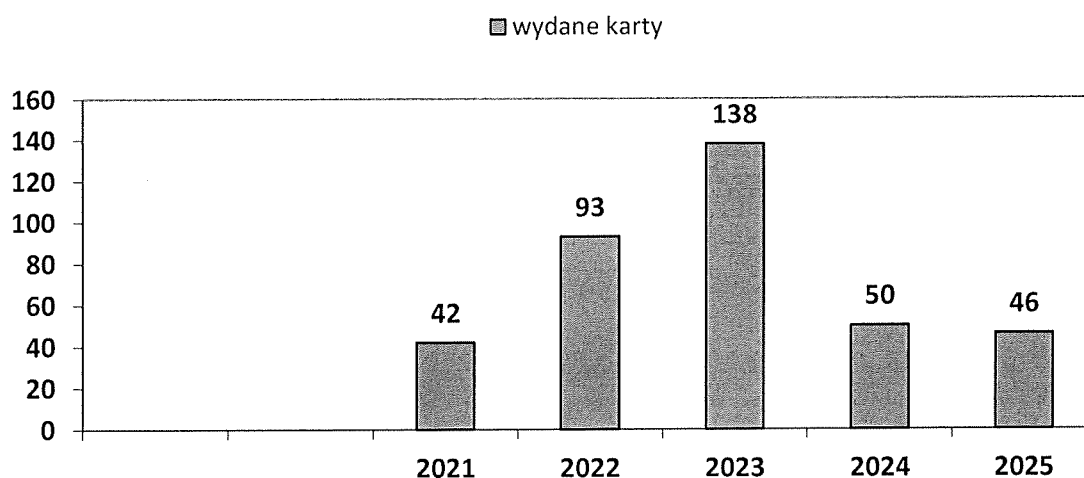
W 2025 roku wypłacono pomoc materialną o charakterze socjalnym (stypendia szkolne) na łączną kwotę: 29 090,40 zł, z tego środki finansowe w kwocie: 23 272,32 zł otrzymane w formie dotacji celowej, natomiast kwota udziału własnego wyniosła 5818,08 zł.

Udział procentowy wkładu własnego przy realizacji tego zadania wyniósł 20 %.
Łącznie w 2025 r. przyznano 33 stypendia szkolne.

Zadania z zakresu Ustawy o Karcie Dużej Rodziny

Ośrodek Pomocy Społecznej od 2014 r. realizuje działanie wspierające rodziny wielodzietne na podstawie ustawy z dnia 5 grudnia 2014 r. o Karcie Dużej Rodziny. Ogólnopolska Karta Dużej Rodziny oferuje system zniżek i dodatkowych uprawnień dla rodzin 3+ zarówno w instytucjach publicznych, jak i w firmach prywatnych. Jej posiadacze mają możliwość tańszego korzystania z ofert instytucji kultury, ośrodków rekreacyjnych czy księgarni na terenie całego kraju. Posiadanie karty ułatwia dużym rodzinom dostęp do rekreacji oraz obniża koszty codziennego życia. W praktyce Karta Dużej Rodziny zapewnia zniżki przy zakupie jedzenia i kosmetyków, odzieży i obuwia, książek, zabawek oraz paliwa. Od 2019 roku Karta Dużej Rodziny przysługuje również rodzicom, którzy mają lub w przeszłości mieli na utrzymaniu co najmniej troje dzieci – bez względu na ich wiek w chwili składania wniosku. W związku ze zmianami dotyczącymi osób uprawnionych nastąpił

znacznym wzrostem wydawanych Kart Dużej Rodziny. W 2025 r. przyznano 46 Kart Dużej Rodziny.

Ilość przyznanych Kart Dużej Rodziny (źródło: OPS Karczmiska).

Dodatkowe działania

Pomoc żywnościowa

W 2025 r. po raz kolejny był realizowany Program Operacyjny „Pomoc Żywnościowa” 2014-2020 współfinansowanego z Europejskiego Funduszu Najbardziej Potrzebującym – Podprogram 2023. Celem Programu było udzielenie wsparcia osobom doświadczającym ubóstwa poprzez udostępnienie pomocy żywnościowej w formie paczek żywnościowych. Program skierowany był do grup odbiorców spełniających kryteria określone w art. 7 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej i których dochód nie przekracza 265 % kryterium dochodowego uprawniającego do korzystania z pomocy społecznej.

Rolą Ośrodka była kwalifikacja osób spełniających kryteria dochodowe określone w ustawie z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej. W Gminie Karczmiska w 2025 r. z programu POPŻ skorzystało 400 osób, dla porównania w 2024 r. skorzystało 230 osób.

Program Ministra Rodziny i Polityki Społecznej „Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej” dla Jednostek Samorządu Terytorialnego – edycja 2025

Gmina Karczmiska realizuje program AOOD poczynawszy od edycji 2021. Obserwuje się rosnące zapotrzebowanie na usługi asystencji, głównie w grupie osób niepełnosprawnych posiadających znaczny stopień niepełnosprawności. Pozyskanie środków finansowych na realizację Programu „Asystent Osobisty Osoby z Niepełnosprawnością” pozwala na zabezpieczenie potrzeb większej grupy osób niepełnosprawnych. Dotychczasowy system wsparcia na rzecz osób z obniżoną sprawnością organizmu, jak i członków ich rodzin tj. świadczenie usług opiekuńczych, przyznawanie świadczeń pieniężnych zostaje uzupełniony poprzez realizację ww. Programu. Dla Gminy Karczmiska jest to duże wsparcie finansowe, pozwalające rozszerzyć ofertę usług na rzecz osób niepełnosprawnych. Dzięki wsparciu asystenta, osoby korzystające ze wsparcia uwierzą w swoje możliwości, zobaczą, że można pokonywać trudności pomimo posiadanych dysfunkcji, co przełoży się na poprawę ich funkcjonowania. Na terenie Gminy Karczmiska tego typu zadanie w 2025 r. realizowane było po raz szósty.

Program ten cieszy się coraz większym zainteresowaniem wśród mieszkańców Gminy Karczmiska, w szczególności, iż oferowane wsparcie w ramach realizacji Programu jest bezpłatne dla uczestników. Ze wsparcia asystenta w 2025 r. skorzystało 29 osób niepełnosprawnych, w tym 2 osoby z umiarkowanym stopniem niepełnosprawności i 27 osób ze znacznym stopniem niepełnosprawności. Środki na realizację Programu pochodziły z Funduszu Solidarnościowego. W 2025 r. na realizację Programu pozyskano kwotę 373 993, 20 zł – finansowane 100% (bez wkładu własnego).

W ramach realizacji Programu w 2025 r. zrealizowano 8539,50 godzin usług asystencji osobistej. Do świadczenia usług asystenckich zostało zatrudnionych 23 Asystentów .

Program Ministra Rodziny i Polityki Społecznej „Opieka Wytchnieniowa” dla Jednostek Samorządu Terytorialnego - edycja 2025

W 2025 r. tutejsza organ ponownie przystąpił do realizacji Programu „Opieka Wytchnieniowa” dla Jednostek Samorządu Terytorialnego – edycja 2025”, realizowanego w ramach Funduszu Solidarnościowego.

Realizacja Programu „Opieki Wytchnieniowej” miała ma za zadanie odciążenie członków rodzin lub opiekunów osób niepełnosprawnych poprzez wsparcie ich w codziennych obowiązkach lub zapewnienie czasowego zastępstwa. Dzięki temu wsparciu osoby

zaangażowane na co dzień w sprawowanie opieki dysponowały czasem, który mogły przeznaczyć na odpoczynek, regenerację, jak również na załatwienie niezbędnych spraw.

Program realizowany był w ramach pobytu dziennego w miejscu zamieszkania osoby niepełnosprawnej. W 2025 r. na realizację Programu pozyskano kwotę 31 334, 40 zł – finansowane 100% (bez wkładu własnego).

W 2025 r. ze wsparcia w formie Opieki Wytchnieniowej skorzystało 4 rodziny osób niepełnosprawnych w stopniu znacznym.

„Bieg po zdrowie”

25 maja 2025 r. pracownicy OPS uczestniczyli w „Biegu po zdrowie” organizowanym przez Urząd Gminy oraz Gminną Bibliotekę i Dom Kultury w Karczmiskach,

IX Święto Bobu

Pracownicy OPS uczestniczyli w IX święcie Bobu. Ośrodek Pomocy Społecznej przygotował swoje stoisko, gdzie zapewnił, loterię fantową, konkurs z wiedzy o Gminie Karczmiska, materiały profilaktyczne oraz atrakcje dla najmłodszych.

Bezpłatna pomoc psychologiczna

W 2025 r. mieszkańcy Gminy Karczmiska mieli możliwość skorzystania z bezpłatnej pomocy psychologicznej. Psycholog świadczył pomoc dla osób zainteresowanych trzy razy w miesiącu w Ośrodku Pomocy Społecznej w Karczmiskach. W sytuacjach tego wymagających psycholog świadczył wsparcie psychologiczne w miejscu zamieszkania osoby wymagającej wsparcia. Realizowana pomoc w tej formie cieszy się bardzo dużym zainteresowaniem mieszkańców i stanowi realną pomoc dla osób będących w kryzysie, zmagających się z uzależnieniami, chorobą, lękiem i innymi trudnościami dnia codziennego. Zakres pomocy jest zazwyczaj dość szeroki: konflikty, przemoc domowa, trudności osobiste, w pracy albo w relacjach, śmierć bliskiej osoby, zdrady, obawy, ciągły stres, problemy ze snem, utrzymaniem masy ciała, niska samoocena, brak satysfakcji z życia, blokady w podejmowaniu decyzji, problemy w adaptacji do nowej sytuacji (np. zmiany w relacjach, emigracja, narodziny dziecka, radzenie sobie z objawami choroby - własnej lub bliskiej osoby), zamartwianie się. Z roku na rok coraz wyraźniej zaznacza się wzrost osób korzystających ze wsparcia psychologicznego co stanowi o potrzebie kontynuacji tej usługi.

Warsztaty „Rodzicielskie wyzwania”.

Warsztaty przez tut. instytucję były organizowane: 26 lutego, 1 kwietnia i 11 czerwca 2025 r. Podczas warsztatów pt. "Rodzicielskie wyzwania". rodzice zdobyli praktyczną wiedzę, jak radzić sobie w sytuacjach trudnych na linii rodzic-dziecko, jakie są współczesne zagrożenia, z którymi stykają się dzieci.

Pomóż Dzieciom Przetrwać Zimę

Podjęto bezpośrednią współpracę z Akcją Charytatywną „Pomóż Dzieciom Przetrwać Zimę”, w ramach której rodziny z terenu Gminy Karczmiska objęte współpracą z asystentem rodziny otrzymały m.in. paczki żywnościowe, ubrania, odzież, zabawki, artykuły szkolne. Ponadto w ramach Akcji Ośrodek Pomocy Społecznej podjął współpracę z Zespołem Szkół w Karczmiskach i uczestniczył w dystrybucji paczek dla najbardziej potrzebujących.

Akcja Charytatywna „Świąteczna Paczka Żywnościowa”

Pracownicy Ośrodka Pomocy Społecznej w Karczmiskach zorganizowali Akcję charytatywną polegającą na zbiórce żywności dla potrzebujących. Zaangażowanie darczyńców przerosło nasze oczekiwania. Dary przynosiły osoby prywatne ale również przedsiębiorcy i instytucje z terenu Gminy. Stworzyliśmy ponad 70 paczek, które tuż przed Świętami Bożego Narodzenia trafiły do mieszkańców Gminy Karczmiska – głównie do starszych, samotnych i niepełnosprawnych.

Jarmark Karczmiski

W grudniu 2025 r. Ośrodek Pomocy Społecznej wziął udział w kolejnej edycji Jarmarku Karczmiskiego. W trakcie Jarmarku zostały wręczone nagrody dla dzieci biorących udział w Konkursie „Najpiękniejsza Kartka Świąteczna” oraz miał finał Akcji Charytatywnej „Świąteczna Paczka Żywnościowa”. Pracownicy Ośrodka Pomocy Społecznej przygotowali stoisko świąteczne z poczęstunkiem i zbierali żywność dla osób najbardziej potrzebujących.

Szkolenia

Pracownicy Ośrodka Pomocy Społecznej w Karczmiskach na bieżąco uzupełniają wiedzę poprzez samokształcenie. Rozwój kompetencji zawodowych w ramach dokształcania zawodowego odbywał się w 2025 r. poprzez udział pracowników w bezpłatnych i płatnych szkoleniach, zgodnie z potrzebami.

Ośrodek Pomocy Społecznej w Karczmiskach w roku 2025 korzystał ze szkoleń dofinansowanych z Krajowego Funduszu Szkoleniowego.

Ogółem na szkolenia wydatkowano kwotę 11247,10 zł (w tym szkolenia dla członków Zespołu Interdyscyplinarnego), z tego 2 635,20 zł zostało dofinansowane z pozyskanych środków z Krajowego Funduszu Szkoleniowego.

Potrzeby/Wnioski/Plany

Przy tak różnorodnych kategoriach osób i rodzin wymagających wsparcia, głównym celem Ośrodka Pomocy Społecznej jest wspieranie i łagodzenie trudnej sytuacji osób i rodzin nie tylko w formie materialnej, ale również poprzez wdrażanie pozamaterialnych form pomocy, w tym pracy socjalnej wobec indywidualnych osób i rodzin.

W wyniku dokonujących się zmian gospodarczych oraz zmian w przepisach prawnych, zmienia się również struktura klientów pomocy społecznej, ich oczekiwania i potrzeby, z których wynika, iż pomoc finansowa choć jest nadal ważna, lecz to nie jedyna forma wsparcia. Działania muszą być wielokierunkowe, zabezpieczające nie tylko sferę materialną.

Coraz liczniejszą grupą, która wymaga wsparcia stają się osoby niepełnosprawne i starsze, często samotne lub pozostające bez opieki ze strony rodziny. Dlatego bardzo ważne jest zabezpieczenie potrzeb, w szczególności opiekuńczych w odniesieniu do tych osób.

Ośrodek Pomocy Społecznej w odpowiedzi na potrzeby osób starszych, niepełnosprawnych po raz kolejny realizował dodatkowe Programy, tak by zapewnić wsparcie jak największej liczbie osób potrzebujących. Należy zaznaczyć, iż środki pozyskane w ramach realizowanych Programów: tj. „Asystent Osobisty Osoby Niepełnosprawnej” i „Opieka Wytchnieniowa” pozwalają na sfinansowanie wsparcia w całości, zaś beneficjenci nie ponoszą żadnej odpłatności za otrzymywane usługi.

Należy wziąć pod uwagę również te sytuacje, kiedy wsparcie oferowane w środowisku jest niewystarczające ze względu na to, iż dana osoba wymaga całodobowej opieki z powodu wieku, choroby lub niepełnosprawności. W związku z powyższym koniecznym jest zabezpieczenie środków finansowych na pokrycie kosztów utrzymania w domu pomocy społecznej.

Ponadto w celu rozwijania funkcjonującego systemu pomocy społecznej do najważniejszych potrzeb należy zaliczyć:

- ✓ Kontynuacja działań na rzecz rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji

opiekuńczo-wychowawczych (wsparcie psychologiczne, punkt konsultacyjny).

- ✓ Poszerzanie środowiskowego systemu wsparcia dla osób niepełnosprawnych i starszych.
- ✓ Konieczność stałego podnoszenia poziomu i doskonalenie sprawności funkcjonowania pomocy społecznej poprzez dalsze podnoszenie kwalifikacji i kompetencji kadry Ośrodka.
- ✓ Prowadzenia elastycznej polityki kadrowej służącej utrzymaniu dobrej jakości obsługi klienta oraz prawidłowej realizacji zadań.

Konieczne jest również zabezpieczenie środków finansowych na zapewnieniem odpowiedniego poziomu wynagrodzenia pracowników. Realizowane zadania są trudne, wymagające specjalistycznej wiedzy i kwalifikacji, ciągłego doskonalenia się, praca w pomocy społecznej jest pracą niebezpieczną i obciążającą. Ponadto pojawia się duży problem z pozyskaniem kadry w związku z pojawieniem się zjawiska deficytu w zawodach pomocowych, w tym pracownika socjalnego.

Rok 2026 będzie rokiem wielkiej zmiany bowiem od tego roku Ośrodek Pomocy Społecznej zostaje przekształcony na mocy Uchwały NR XX/96/2025 RADY Gminy Karczmiska z dnia 27 listopada 2025 r. w Centrum Usług Społecznych w Karczmiskach. Będzie to okres kontynuacji realizowanych dotychczas zadań i prowadzonych działań wynikających z ustaw, przyjętych gminnych programów a także podejmowaniem nowych zadań, szczególnie w zakresie rozwoju usług społecznych.

Dyrektor
Centrum Usług Społecznych
w Karczmiskach
J. Fiodor Socha
mgr Justyna Fiodor-Socha